



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Bc. Kryštofem Hornem ve věci

žalobkyně: **N. B.**
narozená X, státní příslušnice Ukrajiny
toho času v X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 7. 2021, č. j. OAM-79/LE-BE01-VL14-PS-2021

takto:

Žaloba se zamítá.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Průběh správního řízení

1. Rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, ze dne 28. 3. 2021, č. j. KRPP-34319-13/ČJ-2021-030022, bylo žalobkyni uloženo správní vyhoštění

Shodu s prvopisem potvrzuje: H. T.

podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále „jen „zákon o pobytu cizinců“), tj. proto, že pobývala na území bez platného cestovního dokladu a oprávnění k pobytu, a to v délce 3 let (dále jen „rozhodnutí o vyhoštění“). Současně jí byla dle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců uložena lhůta k vycestování 20 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Z odůvodnění plyne, že žalobkyně vstoupila na území České republiky dne 10. 7. 2004 na svůj vlastní platný cestovní doklad a vízum a následně zde pobývala na pobytové štítky a později na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání. Od 22. 11. 2014 však na území pobývá bez pobytového titulu a od 15. 2. 2015 rovněž bez platného cestovního dokladu, neboť jeho platnost uplynula. Žalobkyně vypověděla, že její pobyt vyřizovali „mafianti“, kterým zaplatila „spoustu peněz“ a spoléhala se na to, že její povolení k pobytu také obnoví. Chtěla odjet domů, ale Litevec, se kterým bydlela, jí nechtěl pustit. Chtěla požádat o „sloučení s ním“, ale pak se pohádali a on dokumenty roztrhal. Vždy ji přemluvil, aby nešla na policii. Žádné kroky k legalizaci pobytu tedy nepodnikla. Uvedla, že na pokoji bydlí stále s Litevcem. Na území České republiky ani Evropské unie nemá nikoho, kvůli komu by ukončení pobytu na území bylo nepřiměřené. Finance na vycestování má, vrátit se na Ukrajinu chce. O mezinárodní ochranu nepožádala.

2. Rozhodnutím Policie ČR, Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, ze dne 29. 6. 2021, č. j. KRPP-787637-10/ČJ-2021-030022-ZZC (dále jen „první rozhodnutí o zajištění“), byla žalobkyně zajištěna podle § 124 odst. 1 písm. b), c) a e) zákona o pobytu cizinců, tj. za účelem správního vyhoštění, neboť (i) u žalobkyně je nebezpečí, že by mohla mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, (ii) žalobkyně nevycestovala z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění a (iii) je evidována v informačním systému členských států. Doba zajištění byla stanovena na 60 dnů. V odůvodnění je konstatováno, že ačkoliv rozhodnutí o vyhoštění nabylo právní moci dne 8. 4. 2021 a výjezdní příkaz vypršel 28. 4. 2021, byla žalobkyně při pobytové kontrole dne 28. 6. 2021 zastížena na adrese X. Žalobkyně vypověděla, že si je vědoma, že svým pobytem maří rozhodnutí o vyhoštění. Nevycestovala, neboť nemá peníze a bojí se, že ji matka zabije, vrátí-li se na Ukrajinu bez nich. Od vydání rozhodnutí o vyhoštění pobývala na různých místech v Plzni, na aktuální adrese je asi jeden měsíc načerno, pobývá u svého litevského přítele pana S., se kterým žije již od roku 2005. Nejprve živila ona jeho, nyní on živí ji. Jinak v Evropské unii nikoho nemá, jen sestru v Portugalskou, s tou se ale od roku 2006 neviděla. Na Ukrajině má dva dospělé soběstačné syny a matku, se kterou nemá dobré vztahy a má z ní strach. Má tam také svůj byt, který matka pronajímá. Pokud by byla možnost dobrovolně vycestovat, učinila by tak. Nemá však prostředky, bude si je někde snažit půjčit. Na Ukrajině jí žádné nebezpečí nehrozí. Pokud jde o cestovní pas, neobnovila si jej, neboť na to neměla prostředky. Před měsícem jí ho navíc (již neplatný) někdo ukradl. Jelikož zde pobývala nelegálně, krádež nenahlásila.
3. Dne 5. 7. 2021 žalobkyně podala v zařízení pro zajištění cizinců žádost o udělení mezinárodní ochrany.
4. Žalovaný rozhodl v záhlaví specifikovaným rozhodnutím ze dne 9. 7. 2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“) o zajištění žalobkyně podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 1. 8. 2021 (dále jen „zákon o azylu“), a s odkazem na § 46 odst. 5 zákona o azylu stanovil dobu trvání zajištění do 22. 10. 2021. S odvoláním na předchozí řízení konstatoval, že žalobkyně nesplnila svoji povinnost vycestovat z území ČR. O udělení mezinárodní ochrany požádala až po zadržení, kdy se

hrozba vyhoštění stala reálnou. Přitom jí nic nebránilo podat žádost dříve před umístěním do zařízení pro zajištění cizinců. Žalobkyně jedná účelově, snaží se oddálit, zmařit či znemožnit realizaci vyhoštění. Žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Zároveň bylo dle žalovaného zřejmé, že by jejím propuštěním ze zajištění byl ohrožen průběh řízení ve věci mezinárodní ochrany a že nelze rozumně předpokládat, že by žalobkyně své jednání změnila a respektovala by zvláštní opatření dle zákona o azylu. Odkázal přitom na rozsudek NSS ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48, z něhož dovozuje, že účelem zvláštních opatření je především zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění. O neúčinnosti zvláštního opatření v případě žalobkyně svědčí nejen její vědomé nerespektování právního řádu ČR, ale také zcela účelové jednání, když se mezinárodní ochrany začala domáhat teprve po zajištění. Proto žalovaný shledal naplnění podmínek pro zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Rovněž se zabýval délkou zajištění. Uvedl, že ačkoliv jednání žalobkyně považuje za účelové, nelze již nyní s jistotou říci, zda bude její žádost vyřízena postupem dle § 16 zákona o azylu. Je totiž možné, že žalobkyně uvede další důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, které by vedly k posuzování důvodů podle § 12 až § 14b zákona o azylu. V případě žalobkyně však lze předpokládat skončení řízení o její žádosti do 90 dnů (tj. zhruba v polovině zákonné šestiměsíční lhůty). Případná žaloba má téměř vždy odkladný účinek, proto je žalovaný povinen dobu prodloužit o 15 dní, dalších 5 dní pak případně na doručování dokumentů v soudním řízení. Celková doba zajištění tak činí 109 dnů, čímž je splněna podmínka, že nesmí přesáhnout 120 dnů (§ 46a odst. 5 zákona o azylu).

Shrnutí žaloby

5. Žalobkyně v žalobě namítá, že žalovaný v řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí, porušil § 2 odst. 2, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, dále § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému.
6. Konkrétně žalobkyně uvedla, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné. Poukázala na rozpor, který spatřovala v tom, že napadené rozhodnutí jednak uvádí, že žalobkyně žije s přítelem litevské státní příslušnosti na ubytovně (str. 2), a jednak že nemá na území ČR žádné rodinné vazby (str. 3). Přitom v předchozím řízení žalobkyně uvedla, že s přítelem žije na území již asi 15 let a sdílí společnou domácnost na adrese X. Žalobkyni je tak nutno považovat za rodinnou příslušnici občana EU ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 1. 8. 2021. Poukázala na dlouhodobost společného života a vzájemnou finanční podporu. Rozhodnutím o zajištění je zasaženo do práva partnerů na rodinný a soukromý život dle čl. 8 Úmluvy. Tyto okolnosti považuje za zcela zásadní a mohou odůvodnit užití mírnějších alternativ k zajištění. Proto žalovaný nepřihlédl ke všemu, co v řízení vyšlo najevo.
7. S ohledem na uvedené se žalobkyně domnívá, že nebyly naplněny podmínky k jejímu zajištění. Žalovaný měl totiž povinnost zabývat se alternativami k zajištění a přistoupit k němu až poté, co by bylo prokázáno, že je nelze účinně uplatnit. Žalovaný se však alternativami zabýval pouze obecně a zcela povrchně, vykreslil ji jako nedůvěryhodnou osobu a její jednání označil za účelové. Uvedl tedy jen okolnosti, jež svědčí v její neprospěch. Skutečnosti svědčící ve prospěch žalobkyně, např. soužití s druhem litevské národnosti ve společné domácnosti – byť přechodného charakteru na ubytovně, zcela

opomenul. Na této adrese přitom byla žalobkyně dostupná, neboť zde byla při pobytové kontrole dne 28. 6. 2021 zastižena a má zde vazby. Žalovaný se nezabýval možností pravidelného hlášení se správnímu orgánu. V tom žalobkyně spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Rovněž se nezabýval alternativou umístit ji do otevřeného pobytového střediska. V tomto kontextu žalobkyně popsala rozdíly mezi touto alternativou a zajištěním.

8. Žalobkyně se též ohradila proti své údajné nespolehlivosti, resp. účelovosti svého jednání. V rámci předešlých řízení se správními orgány spolupracovala, na dotazy odpovídala a navrhovala řešení situace (obstaráním si prostředků pro vycestování).
9. Žalobkyně v uvedeném kontextu tvrdí, že napadené rozhodnutí vykazuje známky svévole. Odkázala přitom na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) podle níž jeden z hlavních principů při posuzování zákonnosti detence je princip ochrany před svévolí (konkrétně odkázala na rozhodnutí věci *Saadi proti Spojenému království* ze dne 29. 1. 2008, stížnost č. 13229/03). Pokud je zajištění svévolné, není slučitelné s čl. 5 odst. 1 Úmluvy. Aby detence nebyla svévolná, musí být provedena v dobré víře, musí úzce souviset s účelem detence, na niž se správní orgán odvolává, místo a podmínky musí být přiměřené a délka by neměla překročit dobu přiměřeně nutnou ve vztahu ke sledovanému účelu. Takto však žalovaný dle názoru žalobkyně nepostupoval. S informacemi o její osobě zacházel účelově, upřednostnil ty v její neprospěch a dostatečně se nezabýval alternativami k zajištění. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, z jakého důvodu není možné využít konkrétních alternativ k zajištění, proto považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.
10. Stejně tak nebyla splněna podmínka zajištění, že žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Takový závěr je dle žalobkyně předčasný, neboť i pokud žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu až během řízení o zajištění poté, co jí bylo uloženo správní vyhoštění, nelze pouze na základě uvedených skutečností dovodit, že nevychází z azylově relevantních důvodů. To platí tím spíše, že žalovaný neprovedl se žalobkyní pohovor. Odkázala též na směrnici Evropského Parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návrátová směrnice“), podle níž jsou členské státy povinny zohlednit i jiné skutečnosti než jen neoprávněný pobyt cizince, což však žalovaný neučinil.
11. Dále žalobkyně poukázala na dobu zajištění v délce 110 dnů. Žalovaný při stanovení délky pouze obecně zhodnotil délku trvání řízení o žádosti o mezinárodní ochranu. Z rozhodnutí však (i dle judikatury NSS) musí být zřejmé, jak dlouho je žadatele nezbytné držet v zařízení pro zajištění cizinců. Žalobkyně nepovažuje délku 110 dnů za přiměřenou a označila ji za účelovou. Zdůraznila, že se jedná o užití velmi závažného institutu, v rámci něž dochází k omezení osobní svobody, pročez je nezbytné postupovat velmi pečlivě a podrobně rozhodnutí odůvodnit. To však žalovaný neučinil, v čemž žalobkyně též spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.
12. Taktéž namítla, že zajištění v délce 110 dnů ji fakticky zbavuje práva na pravidelný soudní přezkum jejího zajištění v rozumných intervalech (dle čl. 5 odst. 4 Úmluvy). Kontrola zajištění musí dle ESLP proběhnout urychleně a musí být vykonávána s určitou periodicitou. Představuje totiž záruku zejména proti pokračování takového zajištění, jež, ačkoliv zprvu nařízeno zákonně, se následně mohlo stát nezákonným (viz rozsudek ESLP ve věci *Chichkov proti Bulharsku* ze dne 9. 1. 2003, stížnost č. 38822/97, odst. 88). Naplnění podmínek stanovených v zákoně pro zajištění se totiž v čase vyvíjí, proto musí být

zajištěnému dána možnost jeho přezkumu (soudem) v rozumných intervalech. Připomněla, že požadavek na urychlený, efektivní a úplný soudní přezkum je stěžejní a představuje v podstatě jedinou záruku proti svévoli správního orgánu. Pakliže je pak doba zajištění příliš dlouhá a zajištěný se proti němu brání žalobou (o níž soud rozhodne zamítavým rozhodnutím), je možnost soudního přezkumu v kontextu stanovené doby (110 dnů) fakticky omezena na jedinou žalobu. Žalobkyně tedy krom jiného v napadeném rozhodnutí spatřuje i porušení svého práva na pravidelný soudní přezkum zajištění v rozumných intervalech.

13. Závěrem uvedla, že s ohledem na výše uvedené považuje § 46a odst. 10 zákona o azylu za rozporný s ústavním pořádkem, neboť jí fakticky není dána možnost výše zmíněného periodického přezkumu zajištění. Obdobné ustanovení obsahuje zákon o pobytu cizinců (konkrétně § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců). V tomto ohledu poukázala na to, že NSS dle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky navrhl Ústavnímu soudu zrušení § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců pro jeho rozpor s ústavním pořádkem (řízení vedeno Ústavním soudem pod sp. zn. Pl. ÚS 12/19).
14. Dne 12. 8. 2021 žalobkyně žalobu doplnila o čestné prohlášení pana S. o existenci partnerského vztahu s žalobkyní, době společného pobytu v České republice a místě pobytu na adrese X.

Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že v napadeném rozhodnutí zdůvodnil, proč dospěl k domněnce, že žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu účelově s cílem oddálit správní vyhoštění.
16. Žalovaný zrekapituloval, že žalobkyně byla vyhoštěna již na základě rozhodnutí o vyhoštění ze dne 28. 3. 2021, které nerespektovala. Zopakoval, že z jednání žalobkyně je zřejmé, že v jejím případě existuje nebezpečí, že se bude vyhýbat povinnosti z území vycestovat. Podání žádosti o mezinárodní ochranu bylo v jejím případě zapříčiněno snahou se vyhoštění vyhnout. Uložení zvláštních opatření by bylo v tom případě zcela neúčinné. Navrhl tedy s poukazem na napadené rozhodnutí zamítnutí žaloby.

Posouzení věci soudem

17. Pokud jde o procesní náležitosti, soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 46a odst. 7 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Přistoupil proto k věcnému projednání žaloby. O věci rozhodl bez jednání v souladu s § 46a odst. 8 zákona o azylu. Dokazování soud pro nadbytečnost neprováděl.
18. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, není-li takový postup v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
19. Jak uvedl NSS např. v rozsudku ze dne 19. 1. 2017, č. j. 10 Azs 288/2016 - 27, v § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu jsou obsaženy tři podmínky, za kterých lze vydat rozhodnutí o

zajištění. První podmínkou je podání žádosti až v zařízení pro zajištění cizinců, druhou je existence oprávněných důvodů se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze s cílem se vyhnout hrozícímu vyhoštění nebo jej pozdržet, a konečně třetí, že žádost o udělení mezinárodní ochrany nebylo možno podat dříve. Tyto podmínky je přitom třeba splnit kumulativně (současně). Zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má za cíl znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se již uloženému správnímu vyhoštění (typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy). Aniž by tím byl jakkoliv předjímán výsledek řízení o mezinárodní ochraně, jedná se o preventivní opatření, které má zabezpečit dostupnost žadatele pro výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Účelem § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je „zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu“ (srov. např. rozsudky NSS ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 - 35, ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017 - 31, nebo ze dne 31. 8. 2017, č. j. 1 Azs 243/2017 - 25).

20. Pokud jde o první podmínku, ta splněna byla. Žalobkyně byla zajištěna Policií ČR dne 28. 6. 2021 a žádost o mezinárodní ochranu podala v zařízení pro zajištění cizinců dne 5. 7. 2021. To ostatně žalobkyně ani nerozporovala.
21. Stejně tak druhou podmínku má soud ve shodě s žalovaným za splněnou. Žalobkyně pobývala na území od roku 2004, přičemž do roku 2013 jí svědčil i pobytový titul. Ten však od té doby nijak neřešila. Cestovní pas pozbyl platnosti a o jeho prodloužení nepožádala z finančních důvodů. Žádost o mezinárodní ochranu podala po mnoha letech pobytu v ČR až v situaci, kdy jí bylo pravomocně uloženo vyhoštění, toto rozhodnutí nerespektovala a byla zajištěna. Výkon vyhoštění se stal tedy velmi reálným. Nadto lze podotknout, že do doby podání žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně uváděla, že Ukrajina je pro ni bezpečnou zemí, kde ji nehrozí žádné nebezpečí, chce se tam vrátit, má kam a nic jí v tom nebrání. Tyto okolnosti dle soudu představují oprávněný důvod se domnívat se, že žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu čistě účelově, tedy s cílem zabránit či alespoň pozdržet její vyhoštění z území České republiky.
22. Tím se soud dostává ke splnění třetí podmínky, tedy možnosti podat žádost o udělení mezinárodní ochrany dříve. V tomto ohledu žalobkyně ani netvrdí, že jí cokoliv bránilo podat žádost o mezinárodní ochranu dříve během jejího dlouholetého pobytu v ČR. Nad rámec odůvodnění soud poukazuje na to, že žalobkyně při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 14. 7. 2021 uvedla, že do ČR přicestovala proto, že ji manžel týral. Policie nic nedělala, neboť je manžel podplatil. Byla rovněž diskriminována kvůli své národnosti - vyháněli ji do Ruska, že to je její země. Má rovněž obavu, že pokud začne válka, odvedou ji do vojenské služby. Ani při tomto pohovoru, který se konal až po vydání napadeného rozhodnutí, žalobkyně tedy neuvedla žádné důvody, které by vyvstaly až nyní a nebylo možné je uplatnit dříve.
23. Vedle toho se soud k námitce žalobkyně zabýval též splněním dalšího předpokladu pro její zajištění, a to otázkou, zda nebylo možné účinně uplatnit zvláštní opatření jakožto mírnější alternativu vůči zajištění. Odůvodnění žalovaného, proč nepřistoupil ke zvláštním opatřením (str. 3 napadeného rozhodnutí), soud považuje za přezkoumatelné a po věcné stránce za správné.
24. Volba zvláštních opatření je totiž v první řadě „vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat. Uložení zvláštního opatření musí být dostatečné k zabezpečení

jeho účasti nejen v řízení ve věci mezinárodní ochrany, nýbrž rovněž pro případ výkonu rozhodnutí o vyhoštění, pokud by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 - 48). Existují-li skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správní řízení či výkon případného rozhodnutí o správním vyhoštění mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření“ (rozsudek NSS ze dne 13. 11. 2019, č. j. 10 Azs 244/2019 - 34).

25. Skutečnosti nasvědčující tomu, že by žalobkyně řízení či výkon rozhodnutí o správním vyhoštění mařila, žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí. Žalovaný výslovně odkazuje na dosavadní porušování předpisů ze strany žalobkyně, které bylo již uloženo správní vyhoštění v březnu 2021 po několikaletém nelegálním pobytu, přesto nadále na území ČR pobývala, a to „na černo“ na ubytovně. Soud souhlasí s tím, že pokud již žalobkyně pobývala dlouhou dobu na území ČR vědomě bez platného cestovního dokladu a oprávnění k pobytu [čemuž odpovídá § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 a 4 zákona o pobytu cizinců, na základě kterého jí bylo uloženo vyhoštění], nadto po tu dobu nevyvinula žádnou snahu za účelem legalizace svého pobytu (a ještě sama uváděla, že v ČR přesto pracovala) a následně i přes uložení (pravomocné a vykonatelné) vyhoštění nadále v ČR setrvává, jedná o skutečnosti nasvědčující tomu, že žalobkyně nebude státní orgány respektovat ani do budoucna, zejména v případě negativního rozhodnutí o její žádosti o mezinárodní ochranu. Zákon o azylu umožňuje zajištění nahradit buď uložením povinnosti zdržovat se v pobytovém středisku [§ 47 odst. 1 písm. a) zákona o azylu], nebo uložením povinnosti osobně se hlásit ministerstvu ve stanovené době [§ 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu]. Podmínkou pro uložení některého z alternativních opatření podle § 47 odst. 1 zákona o azylu je předpoklad spolupráce ze strany žadatele, jak plyne z posledně citovaného rozsudku NSS č. j. 10 Azs 244/2019 - 34. Dosavadní přístup žalobkyně ani dle soudu nezakládá rozumný předpoklad, že žalobkyně bude v budoucnu se správními orgány spolupracovat a že bude respektovat rozhodnutí o vyhoštění, ale naopak spíše nasvědčuje tomu, že žalobkyně by mařila případný výkon správního vyhoštění. Na tom nic nemění ani tvrzení žalobkyně, že má kde pobývat. Krom toho sama skutečnost, že žalobkyně má kde pobývat (což žalovaný nijak nezpochybňoval), nepředstavuje důvod pro aplikaci zvláštního opatření podle § 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu (viz např. rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2021, č. j. 4 Azs 136/2021 - 50, bod 20). Žalobkyně navíc sama uváděla, že jde o ubytování přechodné – na ubytovně, kde s přítelem žijí (dle prvního rozhodnutí o zajištění teprve cca od začátku června tohoto roku). Proto není příliš podstatná ani skutečnost, že zde byla žalobkyně při pobytové kontrole zastižena. Takto nestabilní „zázemí“, které by žalobkyně mohla bez větších obtíží kdykoliv změnit, rozhodně nelze považovat za dostatečnou záruku budoucí spolupráce se správními orgány. Ani tvrzený vztah s litevským státním příslušníkem takovou záruku neskýtá. Právě pomoc občana Evropské unie může žalobkyni naopak případné skrývání před správními orgány usnadnit (jak tomu ostatně mohlo být i nyní, pobývala-li žalobkyně v jeho pokoji, jak sama uvedla, „na černo“), a to kdekoliv i jinde na území Evropské unie mimo dosah českých orgánů. Přitom je třeba připomenout, že správní vyhoštění, které bylo žalobkyni uloženo, se pojí se zákazem vstupu nejen na území České republiky, ale všech členských států Evropské unie. Proto soud neměl důvod k důkazu provádět listiny předložené žalobkyní v tomto ohledu (prohlášení o partnerském vztahu). Z výše uvedených důvodů tak nebylo na místě žalobkyni zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu ukládat místo zajištění, a to v obou případech ze stejného důvodu, tudíž žalovaný neměl povinnost zabývat se zvlášť důvody,

proč nepřistoupil na opatření podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, a zvlášť důvody, pro které nepřistoupil na opatření dle § 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

26. Namítá-li žalobkyně v této souvislosti, že měla být považována za rodinného příslušníka občana EU podle § 15a odst. 2 (nyní odst. 3) písm. b) zákona o pobytu cizinců, uvádí soud, že tento případný status žalobkyně není v projednávané věci relevantní (a rovněž proto neprovedl navrhovaný důkaz čestným prohlášením pana S.). Podstatný mohl být v pravomocně již skončeném řízení o vyhoštění, příp. může – bude-li prokázáno, že žalobkyni skutečně svědčí – hrát roli v případě budoucí žádosti o pobytové oprávnění. Nikoliv však v řízení o zajištění žalobkyně. Proto je také nedůvodný poukaz na tvrzený rozpor napadeného rozhodnutí se správním spisem spočívající dle žalobkyně v tom, že dle něj nemá žalobkyně na území ČR rodinné vazby, ač se současně na jiném místě zmiňuje o litevském příteli. V kontextu celého odůvodnění napadeného rozhodnutí je totiž zřejmé, že žalovaný tvrzení o existenci partnerského vztahu s litevským státním příslušníkem nepřehlédl, nepřikládal mu však – a to dle soudu správně – důležitost.
27. Byť judikatura Nejvyššího správního soudu za jistých podmínek připouští možnost posuzování zásahu do soukromého a rodinného života i v řízení o zajištění podle zákona o azylu, nevyžaduje, aby takové posouzení bylo vždy explicitně vyjádřeno v každém rozhodnutí o zajištění. Není povinností správních orgánů se vždy výslovně vyjadřovat k možné otázce zásahu do rodinného života bez ohledu na konkrétní skutkové okolnosti a reálnost zásahu do těchto práv (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 2. 2018, č. j. 9 Azs 326/2017 - 30, nebo ze dne 30. 4. 2019, č. j. 9 Azs 51/2019 - 28). V rozsudku ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 252/2017 - 89, Nejvyšší správní soud konstatoval, že skutečnost, že má cizinec v ČR rodinné příslušníky, sama o sobě neznamená, že by zajištění nepřiměřeně zasahovalo do jeho soukromých a rodinných poměrů. To platí i pro situaci žalobkyně.
28. Jakkoliv zajištění, tedy institut spojený se značným omezením osobní svobody, bude vždy určitým zásahem do rodinného života, nejde v daném případě zjevně o zásah nepřiměřený. Sleduje legitimní cíl, kterým je v daném případě zájem na umožnění realizace pravomocně uloženého správního vyhoštění, skončí-li azylové řízení pro žalobkyni nepříznivě (viz výše). Kontakt žalobkyně s přítelem přitom nebude s ohledem na délku zajištění (109 dnů) a zachovanou možnost přijímání návštěv a korespondence přerušena [srov. § 81 odst. 1 písm. d), e) a f) zákona o pobytu cizinců]. Běhá pod Bezdězem, kde je žalobkyně zajištěna, je od Plzně, kde pan S. s žalobkyní před jejím zajištěním údajně spolu žili, vzdálena 172 km, přičemž ze správního spisu nevyplývají žádné důvody, pro které by bylo možno uvažovat o tom, že by tato vzdálenost byla pro přítele žalobkyně nepřekonatelná. Za obdobné situace NSS aproboval zajištění např. v rozsudcích ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Azs 33/2014 - 45, nebo ze dne 12. 2. 2016, č. j. 5 Azs 16/2016 - 32.
29. Ačkoliv tedy žalobkyně v průběhu správního řízení uvedla, že má v České republice přítele, nebylo pochybením žalovaného, že se touto otázkou ve smyslu posouzení dopadů na žalobkynin soukromý a rodinný život nijak blíže nezabýval a dané okolnosti zmínil pouze v reprodukční části odůvodnění rozhodnutí. Není tak ani dána vada rozhodnutí o zajištění podle zákona o azylu spočívající v nepřezkoumatelnosti, pro niž by bylo nutno napadené rozhodnutí zrušit (srov. obdobně rozsudek NSS ze dne 30. 5. 2019, č. j. 8 Azs 400/2018 - 38).
30. Soud neshledává nesprávným ani závěr správních orgánů o nespolehlivosti žalobkyně. Kromě výše zmíněného maření pravomocného rozhodnutí o vyhoštění soud v tomto kontextu poukazuje na to, že žalobkyně se po několik let, kdy na území ČR nelegálně pobývala, nikterak nepokusila svůj pobyt zlegalizovat a dokonce se neobtěžovala učinit

jakékoliv kroky k tomu, aby si alespoň zajistila platný cestovní doklad. Sama uvedla, že zde přesto pracovala. V tomto světle jsou pak „návrhy řešení“ ze strany žalobkyně (obstarání si půjčky na vycestování za situace, kdy již pravomocné rozhodnutí o vyhoštění delší dobu nerespektovala) krajně nevěrohodné a žalovaný nepochybil, pokud je nevyhodnotil jako dostatečný příslib spolupráce žalované se správními orgány.

31. Z žádného ustanovení pak nevyplývá povinnost žalovaného provést s žalobkyní pohovor v rámci řízení o jejím „přezajištění“ dle zákona o azylu. Sama skutečnost, že žalovaný vycházel z podkladů vyplývajících z předchozího řízení o zajištění vedeného Policií ČR, nijak neodporuje právním předpisům (viz např. rozsudek NSS ze dne 26. 1. 2017 č. j. 1 Azs 328/2016 - 28, bod 22).
32. Argumentuje-li žalobkyně návratovou směrnicí, uvádí soud, že z ní vyplývá, že rozhodnutí mají být přijímána individuálně a měla by být založena na objektivních kritériích, a měly by se tudíž zohlednit i jiné skutečnosti než samotný neoprávněný pobyt. Soud má za to, že tento požadavek byl dodržen, neboť žalovaný konkrétní situaci žalobkyně zhodnotil komplexně a přihlédl nejen k žalobkyninu neoprávněnému pobytu samotnému, ale především k jejímu dosavadnímu postoji k dodržování českého právního řádu. Žalovaný správně zhodnotil, jak bylo výše rozebráno, její spolehlivost a vyhlídky na její spolupráci se správními orgány v budoucnu. Uvedená námitka tedy není důvodná.
33. Žalobkyně konečně brojí proti délce zajištění. Žalovaný při jejím stanovení v souladu s judikaturou NSS zohlednil zejména očekávanou délku řízení o mezinárodní ochraně. Účel zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je totiž z povahy věci provázán s délkou řízení o mezinárodní ochraně. Jak konstatoval NSS již v rozsudku ze dne 23. 1. 2019, č. j. 1 Azs 363/2017 - 38, bod 41, zpravidla „nelze osobu zajistit na dobu kratší, než je doba řízení o mezinárodní ochraně, přičemž opačný postup by vedl ke zmaření účelu institutu zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.“ (shodně též rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2020, č. j. 7 Azs 426/2019 - 38, bod 18). Zajištění o délce 109 či 110 dní se srovnatelným zdůvodněním předpokládané délky řízení o mezinárodní ochraně a s ohledem na zdroje dostupné žalovanému již v přezkumu NSS obstálo (viz rozsudky ze dne 7. 2. 2019, č. j. 1 Azs 316/2017 - 43, body 33-36; či ze dne 12. 3. 2020, č. j. 7 Azs 426/2019 - 38, body 17-19). V nyní posuzované věci žalovaný zdůvodnil délku zajištění obdobně, tedy výčtem okolností, z nichž dovodil předpokládanou délku řízení o mezinárodní ochraně (viz str. 4 napadeného rozhodnutí). Žalobkyně v žalobě pouze obecně namítá, že žalovaný postupoval paušálně, aniž by uvedla, které konkrétní okolnosti posuzované věci žalovaný přehlédl a měl vzít v potaz při určení doby zajištění. Soud tak má za to, že odůvodnění doby zajištění v napadeném rozhodnutí bylo dostatečně podložené a přiměřené s ohledem na důvod zajištění žalobkyně.
34. Co se týče související námitky nedostatečné periodicity soudního přezkumu, soud uvádí, že v této věci toliko přezkoumával zákonnost prvotního zajištění žalobkyně. Nejde tedy o obdobnou situaci, v jaké NSS ve věci sp. zn. 8 Azs 26/2018 předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení dle žalobkyně srovnatelné úpravy v zákoně o pobytu cizinců podle § 95 odst. 2 Ústavy České republiky, kdy nebyla věcně posouzena žádost žalobce o propuštění ze zajištění právě s ohledem na předčasnost žádosti podle § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců. V nyní posuzované věci nebyl § 46a odst. 10 zákona o azylu aplikován, a tudíž soud ani nemá oprávnění věc předkládat Ústavnímu soudu podle § 95 odst. 2 Ústavy České republiky.
35. Samotná délka zajištění žalobkyni nezbavuje možnosti případného dalšího soudního přezkumu, neboť podle § 46a odst. 10 zákona o azylu má žalobkyně možnost požádat po

uplynutí 1 měsíce ode dne právní moci tohoto rozsudku o opětovné posouzení důvodů zajištění s případně navazujícím soudním přezkumem. Pokud má žalobkyně za to, že takový interval vyplývající z § 46a odst. 10 zákona o azylu neodpovídá ústavnímu pořádku, má možnost tuto námitku uplatnit v situaci, kdy nebude její případná žádost o opětovné posouzení důvodů zajištění věcně posouzena s odkazem na toto ustanovení (právě jak se stalo ve věci sp. zn. 8 Azs 26/2018, v níž NSS věc podle § 95 odst. 2 Ústavy ČR předložil Ústavnímu soudu).

Závěr a náklady řízení

36. Soud tak uzavírá, že žalovaný nepřehlédl žádnou podstatnou skutkovou okolnost, napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, nevykazuje známky svévole a po věcné stránce je souladné s právní úpravou. Protože soud současně nezjistil žádné vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti, žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
37. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyně nebyla s podanou žalobou úspěšná. Úspěšnému žalovanému nevznikly v souvislosti s tímto řízením žádné náklady, jež by svým rozsahem přesahovaly náklady běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 18. srpna 2021

JUDr. Bc. Kryštof Horn, v. r.
samosoudce